HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Datum:	8-2-2022	Registratienummer:	1847707
Betreft:	Ambtelijke Reactie HDSR concept modelstudie Rijnenburg 31-01-2022		
Van:	Susanne Vermeulen, Laura Huigens en Dries Schuwer (HDSR)		
Aan:	Tom van Nieuwenhuijze (gemeente Utrecht) en Rients Dijkstra (Posad Maxwan)		
CC:	Erwin Rebergen, Marit Linckens en Joram van der Schans (gemeente Utrecht)		

Inleiding
Eind vorig jaar zijn wij gevraagd te reageren op een eerste conceptversie van de modelstudie Rijnenburg. Naast een breder overleg met diverse partijen op 11 november jl. is ook een apart overleg georganiseerd tussen HDSR, de gemeente Utrecht en Posad Maxwan op 22 november jl., waarbij wij een toelichting hebben gegeven op de water- en klimaatopgaven in het plangebied van Rijnenburg. Wij hebben vervolgens onze uitgangspunten voor het klimaat- en bodemdalingsbestendig bouwen neergelegd in een notitie van 1 december 2021. In de bijlage treft u de inhoud van deze uitgangspuntennotitie aan.

Dinsdag 1 februari jl. ontvingen wij een aangepaste concept modelstudie. Wij hebben de gelegenheid gekregen om hierop uiterlijk 8 februari te reageren. Hieronder vindt u, conform ons bericht van 8 februari aan Tom van Nieuwenhuijze, onze inhoudelijke reactie.

Onze conclusies
De uitgangspunten zoals we die in onze notitie van 1 december 2021 hebben geformuleerd (zie bijlage 1) zijn onveranderd;

1. Het belangrijkste uitgangspunt, dat ook is opgenomen in het nieuwe regeerakkoord, is dat water en bodem sturend moeten zijn bij ruimtelijke ordening. Dat geldt zowel voor het maken van locatiekeuzes als voor de ruimtelijke inrichting van een gebied als de locatiekeuze eenmaal is gemaakt.
2. Wij zijn van mening dat scenario 2 (‘Groot Rijnenburg’) niet aan de uitgangspunten voor klimaat- en bodemdalingsbestendig bouwen voldoet. Scenario 1 (‘Klein Rijnenburg’) is wel kansrijk, omdat hierin de lager gelegen komgronden worden gevrijwaard van bebouwing en hierbij voldoende waterberging kan worden gerealiseerd.
3. Wij verzoeken u om gebruik te maken van creatieve en innovatieve woonoplossingen waarbij water en bodem leidend zijn, en deze ruimtelijk te onderzoeken en te ondersteunen met beeldmateriaal.
4. Graag doen wij de handreiking om in samenwerking tot een klimaat- en waterrobuuste inrichting van Rijnenburg te komen.

Urgentie voor klimaat- en bodemdalingsbestendig bouwen
Inmiddels beschikken wij over nieuwe informatie en inzichten ten aanzien van de urgentie van bodemdalings- en klimaatbestendig bouwen in Rijnenburg. Dit betreft de uitkomsten van ons onderzoek naar een ‘Toekomst Bestendig Water Systeem’. HDSR heeft de hoeveelheid regen die in de zomer van 2021 is gevallen in Limburg, op het HDSR-gebied geprojecteerd (zie kaartje op volgende pagina). De uitkomsten van deze studie laten zien dat een groot deel van Rijnenburg in een dergelijke situatie onder water komt te staan. Deltares heeft ook geconcludeerd dat omvangrijke wateroverlast bij deze extreme regenval niet te voorkomen is. Wateroverlastsituaties met schade van nationale betekenis hebben zich in de afgelopen 30 jaar al drie keer voorgedaan, en dat geeft aan dat de kans van optreden ook voor Utrecht reëel is. Daarnaast benadrukken wij de

status van Rijnenburg als mogelijk zoekgebied voor het bovenregionale watersysteem (zie kaart en toelichting in bijlage 2). Deze uitkomsten onderstrepen wat ons betreft de **urgentie** voor een **klimaat- en bodemdalingsbestendige inrichting.** Hierbij vragen wij aandacht voor de maatschappelijke kosten en baten op de langere termijn, die in traditionele grondexploitaties niet vanzelfsprekend naar voren komen.

Inhoudelijke suggesties voor aanpassingen

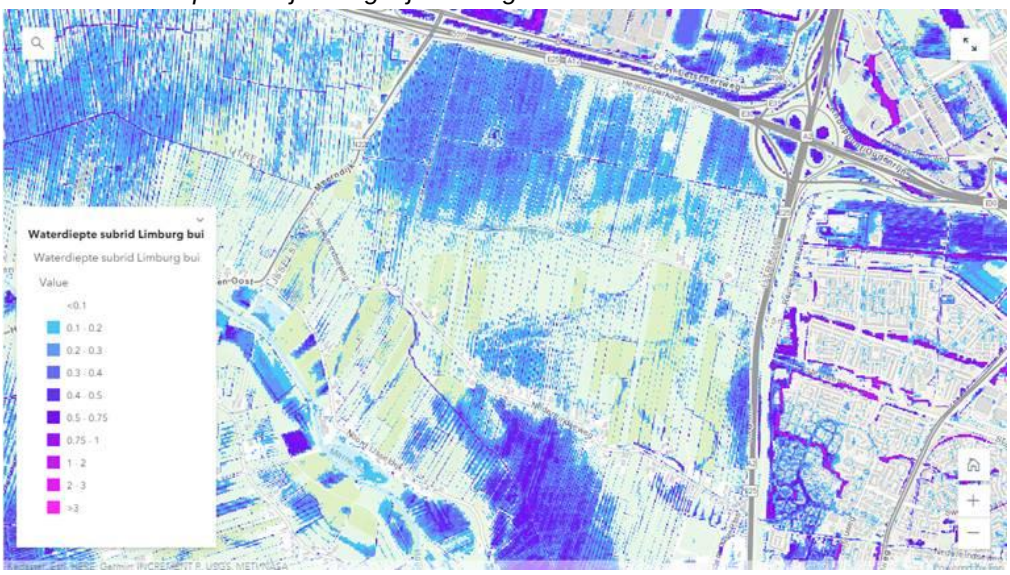
- Onze suggestie is om op de scenariokaarten het zoekgebied/ arcering voor klimaatbestendige/drijvende woonvormen aan te geven en dit op te nemen in de legenda.
- Bovenop de 20-25% wateropgave zien wij graag ruimte voor extra waterberging in het gebied, die kan dienen als overloopgebied voor de stad Utrecht, ter ontlasting van het Amsterdam Rijnkanaal (zie bijlage 2) welke aan de grenzen zit qua capaciteit. Zowel in de tekst als op de scenariokaarten wordt niet duidelijk in hoeverre hier aan wordt voldaan, ook komen de waterbergingsgetallen op pagina 14 niet overeen met de watergetallen in de scenario's. Wij vragen u dit zowel in de tekst als op de kaart te verhelderen.
- Wij adviseren een (sub)variant uit te werken waarbij grondgebonden bebouwing wordt vervangen door **creatieve en innovatieve woonoplossingen waarbij water en bodem sturend zijn**, zoals drijvend bouwen, bouwen op palen of niet-woonfuncties in de plint.
- Verder zien we graag dat referentiebeelden van drijvende woonvormen worden opgenomen in de modelstudie, zoals het bovenaanzicht van het plan De Grote Rug in Dordrecht.

Handreiking voor gezamenlijke uitwerking

HDSR verkent graag samen met u de mogelijkheden voor innovatieve en klimaatbestendige woonvormen, zoals drijvend bouwen of bouwen op palen, om dit gebied klimaat- en bodemdalingsbestendig in te richten. Daarnaast is de extra waterbergingsopgave als overloopgebied voor de stad Utrecht ter ontlasting van het Amsterdam Rijnkanaal een groot aandachtspunt. Wij vragen u om beide onderzoeksvragen te benoemen in hoofdstuk 7 Inzichten en Vervolg.

Lilian van den Aarsen, directeur Staf Deltacommissaris, deed hiertoe tijdens conferentie Rijnenburg (dd. 28 mei 2021) ook een concrete handreiking.

Afb. 1. Waterdiepte in Rijenburg bij Limburg bui.

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Bijlage 1. Notitie uitgangspunten klimaat- en bodemdalingsbestendig bouwen in Rijnenburg 01-12-2021
Op 25 maart 2020 heeft het college van HDSR een brief gestuurd aan de Minister voor Milieu en Wonen (in bijlage) met daarin de uitgangspunten voor waterhuishouding en klimaatverandering ten aanzien van woningbouwlocaties in Utrecht zuidwest, waaronder de polder Rijnenburg. Een afschrift van deze brief is ook naar de gemeenteraad van Utrecht gestuurd.
Inmiddels heeft het waterschap van de gemeente Utrecht bouwstenen ontvangen voor toekomstige woningbouw in Rijnenburg. In de toegestuurde bouwstenen worden twee modellen gepresenteerd. Het standpunt van het waterschap ten aanzien van woningbouw in Rijnenburg is, **nee, tenzij klimaat- en bodemdalingsbestendig**.

Wij zijn van mening dat model 1 ('Groot Rijnenburg') niet aan deze uitgangspunten voldoet. Model 2 ('Klein Rijnenburg') is wel kansrijk, omdat hierin de lager gelegen komgronden worden gevrijwaard van bebouwing. Wij verzoeken u om in de modelstudie een variant met drijvende woningen toe te voegen en deze ruimtelijk te onderzoeken en te ondersteunen met beeldmateriaal, zoals besproken tijdens ons overleg dd. 22 november jl.

Hieronder geven wij een nadere toelichting op de uitgangspunten voor klimaatbestendig en bodemdalingsbestendig bouwen in Rijnenburg. Onderstaande uitgangspunten zijn 30 november jl. ook met een aantal waterdeskundigen van de gemeente Utrecht besproken en akkoord bevonden:

1. Bodemdaling
Het noorden van Rijnenburg is laaggelegen en bestaat uit klei op veen. Traditioneel bouwen c.q. integraal ophogen is hier niet maatschappelijk verantwoord vanwege de zettingsgevoelige ondergrond en het laaggelegen maaiveld. Hierdoor ontstaan op termijn problemen met wateroverlast en verzakking van woningen en infrastructuur. Mogelijke oplossingen zijn om dit gebied klimaatbestendig in te richten voor waterberging in combinatie met energie, recreatie en/of klimaatbestendig bouwen (drijvend, op palen etc.)

Onderbouwing
- Vanuit klimaatverandering is ons advies: bouw klimaatbestendig, bij voorkeur niet in het 'diepste putje van een polder'. Bij eerdere planontwikkeling van Rijnenburg is de bodemstructuur en hoogteligging als uitgangspunt gekozen voor het ontwerp. Dat betekent waterberging in de diepere komgronden en klimaatadaptief bouwen op de oeverwallen en hogere delen.

2. Robuust watersysteem met voldoende waterberging
Conform de afspraken klimaatbestendig bouwen verwachten we dat Rijnenburg wordt ingericht om **70 mm*** per m2 verhard oppervlak te bergen (met een afvoer van 1,5 l/s/ha). 70* mm staat gelijk aan ruim 20% aan open water. Een deel van de waterberging kan ook worden ingevuld door middel van bijvoorbeeld groene daken, openbaar groen en infiltratievoorzieningen.

Onderbouwing
- Op basis van de recente IPCC en klimaatscenario's van het KNMI wordt de kans op een bui van 70* mm per uur of meer steeds groter.
- Door beperkingen in de hoeveelheid water die het waterschap in totaal kan afvoeren naar het Amsterdam/Rijnkanaal kunnen we de afvoer uit het gebied niet vergroten t.o.v. de huidige situatie (1,5 l/s/ha) en is het noodzakelijk om in de inrichting 'van het gebied de benodigde lokale berging te realiseren.
- Wij vragen u om deze claim in te passen binnen het verstedelijkingsmodel in Rijnenburg. De lager gelegen noordelijke komgronden lijken hiervoor het meest geschikt.
- Het is niet toegestaan om deze opgave 'af te wentelen' op omliggende gebieden, waaronder Reijerscop. Ook omdat Reijerscop benedenstrooms en in een ander peilgebied ligt.
- De Nedereindseplas kan niet worden ingezet voor waterberging die benodigd is voor de noordelijke komgronden.
- Wij pleiten ervoor dat (bij elke ontwikkeling) een robuust, en volhoudbaar watersysteem integraal wordt mee-ontwikkeld, vanaf de eerste schetsen. Het waterschap draagt daarom graag al in deze fase van de

Ruimtelijke Strategie bij, zoals we dat ook hebben gedaan voor het energielandschap, en voor de plannen voor Rijnenburg ca. 10 jaar geleden. Hierbij nemen we niet alleen klimaatverandering en bodemdaling mee in het ontwikkelproces, maar zijn ook een natuurvriendelijke inrichting en een goede waterkwaliteit leidende principes vanuit het waterschap voor de inrichting van het gebied.

3. ***Disclaimer: Rijnenburg als noodoverloopgebied voor Utrecht en omgeving**

Het recente IPCC rapport waarschuwt voor de gevolgen van klimaatverandering en verdere zeespiegelstijging. Hierdoor krijgen we in de toekomst mogelijk vaker te maken met een zogenaamde maalstop bij IJmuiden, waardoor poldergemalen (waaronder die van Rijnenburg) het te veel water aan water niet meer kunnen lozen op het AmsterdamRijnkanaal/ Noordzeekanaal*. Bij een ‘maalstop’ kan er geen water uit het AmsterdamRijnkanaal/ Noordzeekanaal worden afgevoerd bij IJmuiden de zee in. Hierdoor stijgt het waterpeil in het AmsterdamRijnkanaal/Noordzeekanaal. Dit levert problemen op voor alle poldergemalen die water vanuit de polders op het kanaal pompen. De marges om peilfluctuaties op te vangen in het AmsterdamRijnkanaal/Noordzeekanaal zijn namelijk zeer beperkt. Daarom onderzoekt het waterschap binnen de studie *toekomstbestendig watersysteem* de mogelijkheden om water uit de stad tijdelijk elders te bergen in perioden dat er niet op het AmsterdamRijnkanaal/ Noordzeekanaal kan worden geloosd. Uit de uitkomsten van dit onderzoek zal het komende jaar blijken welke locaties hiervoor het meest geschikt zijn en wat de omvang is van deze extra waterbergingsopgave (bovenop de eerder aangegeven 70 mm, zie punt 2). Het noorden van Rijnenburg lijkt vanwege de hoogteligging een geschikte locatie voor een dergelijke waterberging. Wij vragen u om in de planuitwerking hiermee rekening te houden.
Daarnaast loopt op rijksniveau een studie naar het AmsterdamRijnkanaal/Noordzeekanaal (zie bijlage 2). In deze studie wordt onderzocht of en waar overloopgebieden en extra waterberging gecreëerd moeten worden, om in de toekomst West en Midden-Nederland droog en veilig te houden. Polder Rijnenburg is als mogelijk zoekgebied aangemerkt. Aangezien de modellen voor de Polder Rijnenburg nog zachte plannen bevatten en we met het oog op klimaatverandering adaptief moeten kunnen zijn, lijkt het ons verstandig om deze mogelijke ruimteclaim ook te benoemen.

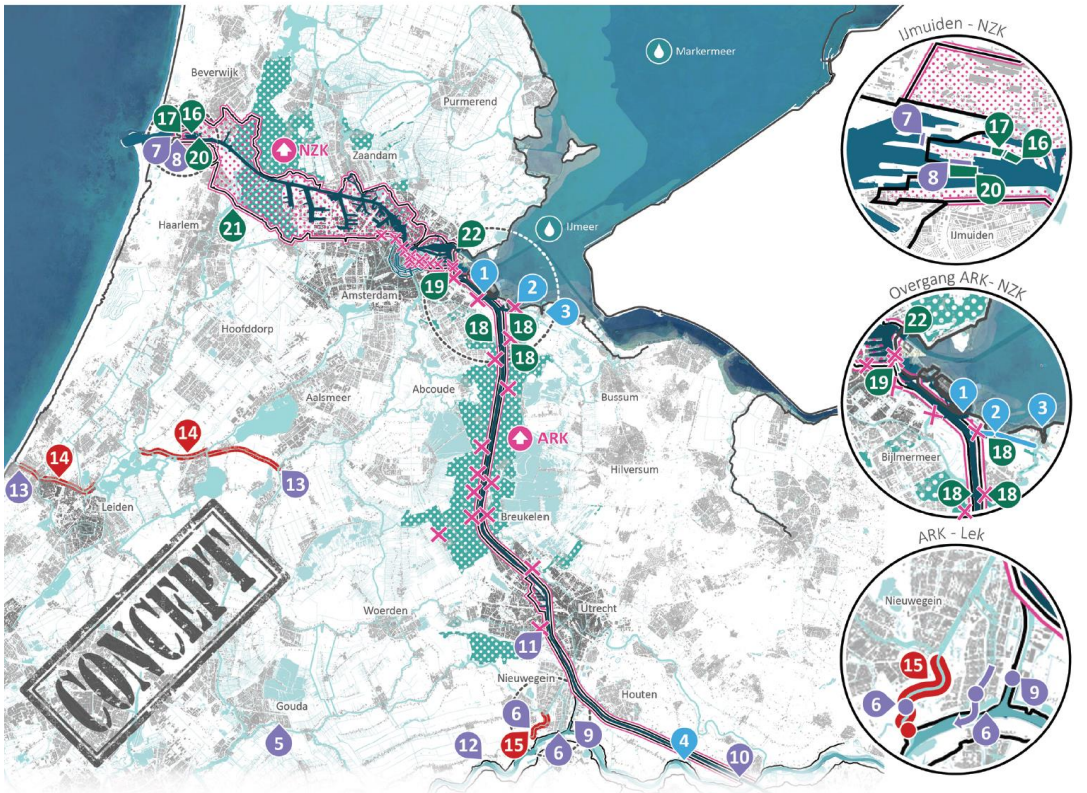
HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE RIJNLANDEN

Bijlage 2. CONCEPT gesprekskaart met mogelijke ruimtereserveringen voor toekomstige maatregelen vanuit klimaatbestendig hoofdwatersysteem ARK/NZK

Deze gesprekskaart geeft mogelijke ruimtereserveringen weer voor toekomstige maatregelen vanuit klimaatbestendig hoofdwatersysteem ARK/NZK en is bedoeld om met elkaar in gesprek te komen waar synergie in opgaven gevonden kan worden, kansen te verkennen en samen te werken aan een toekomstbestendige, gezonde en veilige leefomgeving van het ARK/NZK gebied. Voor de toekomstbestendigheid van dit gebied zijn diverse maatregelen op verschillende schaalniveaus nodig, zowel in de straat, wijk, polder, regionaal en hoofdwatersysteem. Deze kaart bevat het schaalniveau en de input van kennis en inzichten van dit moment vanuit het hoofdwatersysteem ARK/NZK. Deze kaart is een continu proces en zal in de loop der tijd af en toe worden aangepast, zodat ook op basis van nieuwe inzichten het gesprek kan worden blijven gevoerd.

Het watersysteem van het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal-gebied zit aan haar grenzen. Door klimaatverandering en ruimtelijk-economische ontwikkelingen komt dit watersysteem verder onder druk te staan. Daarom werken waterbeheerders en provincies samen aan een Toekomstbestendig watersysteem voor het ARK/NZK-gebied voor de korte en lange termijn. Voor dit toekomstbestendige gebied is een combinatie van maatregelen in zowel het watersysteem als de ruimtelijke inrichting nodig. Deze gesprekskaart geeft van verschillende mogelijke verkennende maatregelen voor ontlasting van het hoofdwatersysteem ARK/NZK de ruimte weer die het hoofdwatersysteem op termijn kan vragen. Dit geeft de diverse overheden en ruimtelijke ontwikkelaars een beeld van (naar de toekomst toe) waar mogelijke ruimteclaims liggen voor nu en de toekomst vanuit een klimaatrobuust watersysteem. Bovendien geeft het inzicht waar kansen liggen om functies met elkaar te combineren, zoals water, landbouw, natuur en energie en vanuit maatschappelijk oogpunt logisch en gewenst kunnen zijn.

Zo kunnen in een vroeg stadium integrale kansen worden verkend en kan worden voorkomen dat bij ruimtelijk-economische ontwikkelingen geen rekening wordt gehouden met mogelijke toekomstige relevante veranderingen voor het hoofdwatersysteem.

Mogelijke locaties voor extra wateraan- en afvoerpunten
Om naar de toekomst toe voldoende wateraan- en afvoer te borgen zijn mogelijk aanpassingen in het hoofdwatersysteem noodzakelijk, daarvoor zijn nu de volgende locaties als extra aan- en afvoerpunten in beeld.

1. Diemerzeedijk: mogelijk nieuw gemaal
2. Baai van Ballast: mogelijk nieuw gemaal en ruimte voor twee aanvoerkanalen
3. Monding Vecht / Muiden: mogelijk nieuw gemaal, evt in combinatie met een mogelijk nieuwe sluis / kering
4. Eiland van Schalkwijk: mogelijk nieuw gemaal en inlaatwerk

Mogelijke uitbreiding bestaande kunstwerken

5. Waaiersluis
6. Sluizen van Vreeswijk: Oude Sluis Koninginnensluis
7. IJmuiden: uitbreiding gemaalcapaciteit
8. Inzet Noordersluis (voormalige sluis als nieuwe Zeesluis IJmuiden operationeel wordt) als extra spui- of maallocatie
9. Beatrixsluizen: reservering nieuw gemaal
10. Irenesluizen: mogelijk nieuw gemaal
11. Aanvoerder (bij Leidsche Rijn): mogelijk nieuw gemaal
12. Kromme IJssel (Klaphek): mogelijk nieuw gemaal
13. Gemaal Katwijk en/of Tolhuissluis: extra gemaalcapaciteit

Zoekproces voor verkenningen voor verbreden waterwegen
Het kan zijn dat enkele waterwegen op termijn moeten worden verbreed om voldoende water te blijven aan- en afvoeren.
Mogelijke verbreding waterwegen

14. Tolhuis naar Katwijk: op breedte houden kanaal en waar nodig verbreden
15. Kromme IJssel: verbreden en evt gebruiken als afvoerroute richting Lek

Mogelijke locaties voor zoutwerende maatregelen
Om verdere verzilting van het ARK-NZK vanuit de Noordzee tegen te gaan zijn de volgende maatregelen mogelijk kansrijk en als zoekgebied in beeld.
Mogelijke (aanpassingen van) bestaande kunstwerken om zout te weren

16. Zoutvang IJmuiden (verdieping van het Noordzeekanaal vlak voor het gemaal- en spuicomplex waar extra zout wordt opgevangen)
17. Selectieve onttrekking (SO) middel IJmuiden: selectieve onttrekking van het zoutere water
18. Afsluitmaatregelen ARK: kunstwerken geschikt maken voor frequentere inzet om intrek zout ARK water in AGV boezem tegen te gaan
19. Monding ARK: vernauwing en tegengaan verbreden en optimaliseren werking bellenscherm
20. Gemaal- en spuicomplex en Zeesluis IJmuiden: verminderen zoutindringing NZK door vullen sluis met NZK water
21. Mogelijke maatregel voor de Grote Sluis te Spaarndam die verzilting verder tegen kan gaan (opm. denk b.v. aan bellenscherm, retourpomp of andere maatregel)
22. Mogelijke maatregel voor Oranjesluis die verzilting verder tegen kan gaan (opm. denk b.v. aan bellenscherm, retourpomp of andere maatregel)

Gebieden zoveel mogelijk geschikt houden om in de toekomst koppelkansen met piekberging mogelijk te houden

In de toekomst kan het mogelijk zijn dat er extra ruimte moet worden gezocht om het hoofdwatersysteem ARK/NZK te kunnen ontlasten. De gearceerde gebieden zijn door hun aaneengesloten gebieden met relatief weinig bebouwing en dichtbij of direct liggend aan het ARK/NZK mogelijk geschikt om in de toekomst ook als piekberging vanuit het ARK/NZK te kunnen fungeren. Verken bij ruimtelijk-economische ontwikkelingen in deze gebieden koppelkansen voor (toekomstige) gecombineerde piekwaterberging en zorg dat deze aaneengesloten gebieden hiervoor in de toekomst intact blijven (b.v. als hier een woonwijk komt is een piekberging later niet meer mogelijk).

Het IJmeer/Markermeer kan nog meer dan nu als mogelijke zoetwater-buffer en piekberging voor ARK/NZK dienen. Houd bij ontwikkelingen in het IJmeer/Markermeer rekening met een eventueel toekomstig extra aan- en afvoer van water vanuit het hoofdwatersysteem ARK/NZK (b.v. bij toekomstige keuzes van waterpeilen van het IJmeer/Markermeer).

Ruimte voor mogelijk verhoogd calamiteitenpeil
Eén van de mogelijkheden om een maalstop te voorkomen is om het calamiteitenpeil op het ARK/NZK in de toekomst te verhogen tot +0,20 m NAP (het streefpeil blijft op-0,40 m NAP).

- Mogelijk toekomstig verhogen van calamiteiten-peil ARK/NZK tot +0,20 m NAP (het streefpeil blijft op-0,40 m NAP)
- Bij ontwikkeling anticiperen op eventueel toekomstig mogelijk verhoogd calamiteitenpeil van +0,20 m NAP
- Mogelijk aanpassing afsluitmiddelen bij verhoogd calamiteitenpeil +0.20m NAP
  - Vechtboezem en ARK (van noord naar zuid)
    - Muidertrekvaart
    - Weesp
    - Sluis Nigtevecht
    - Nieuwersluis (Nieuwe Wetering)
    - Kerkvaart Oostzijde
    - Vechtsluis (Maarssen)
  - Leidsche Rijn en ARK
  - Amstelland en ARK
  - IJ-front (van oost naar west)
    - Sluis ARK grote doorvaart
    - Zeeburgersluis
    - Nieuw Entrepotdoksluis
    - Wittenburgervaart
    - Nieuwe Vaart
    - Kortjewantsbrugkering
    - Rapenburgersluis
    - St. Antonie
    - Bushuissluis
    - Oudezijdskolksluis
    - Nieuwe Haarlemmersluis
    - Eenhoornsluis
    - Westerkanaalsluis
    - Haarlemmervaartsluis
- Mogelijke verhoging / verbreding keringen

Basiskaart
- Amsterdam-Rijnkanaal / Noordzeekanaal
- Boezemwater
- Polderwatersysteem
- Overig water
- Bebouwing
- Keringen

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Bijlage Concept Gesprekskaart van Toekomstbestendig Watersysteem ARK-NZK gebied

Deze gesprekskaart geeft mogelijke ruimtereserveringen weer voor toekomstige maatregelen vanuit klimaatbestendig hoofdwatersysteem ARK/NZK en is bedoeld om met elkaar in gesprek te komen waar synergie in opgaven gevonden kan worden, kansen te verkennen en samen te werken aan een toekomstbestendige, gezonde en veilige leefomgeving van het ARK/NZK gebied. Voor de toekomstbestendigheid van dit gebied zijn diverse maatregelen op verschillende schaalniveaus nodig, zowel in de straat, wijk, polder, regionaal en hoofdwatersysteem. Deze kaart bevat het schaalniveau en de input van kennis en inzichten van dit moment vanuit het hoofdwatersysteem ARK/NZK. Deze kaart is een continu proces en zal in de loop der tijd af en toe worden aangepast, zodat ook op basis van nieuwe inzichten het gesprek kan worden blijven gevoerd.

Het watersysteem van het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal-gebied zit aan haar grenzen. Door klimaatverandering en ruimtelijk-economische ontwikkelingen komt dit watersysteem verder onder druk te staan. Daarom werken waterbeheerders en provincies samen aan een Toekomstbestendig watersysteem voor het ARK/NZK-gebied voor de korte en lange termijn. Voor dit toekomstbestendige gebied is een combinatie van maatregelen in zowel het watersysteem als de ruimtelijke inrichting nodig. Deze gesprekskaart geeft van verschillende mogelijke verkennende maatregelen voor ontlasting van het hoofdwatersysteem ARK/NZK de ruimte weer die het hoofdwatersysteem op termijn kan vragen. Dit geeft de diverse overheden en ruimtelijke ontwikkelaars een beeld van (naar de toekomst toe) waar mogelijke ruimteclaims liggen voor nu en de toekomst vanuit een klimaatrobuust watersysteem. Bovendien geeft het inzicht waar kansen liggen om functies met elkaar te combineren, zoals water, landbouw, natuur en energie en vanuit maatschappelijk oogpunt logisch en gewenst kunnen zijn.

Zo kunnen in een vroeg stadium integrale kansen worden verkend en kan worden voorkomen dat bij ruimtelijk-economische ontwikkelingen geen rekening wordt gehouden met mogelijke toekomstige relevante veranderingen voor het hoofdwatersysteem. In de bijgevoegde gesprekskaart zijn verder alle punten toegelicht, waarbij nadrukkelijk wordt aangegeven dat niet alle genoemde punten tegelijk nodig zijn, maar mogelijk een aantal in de toekomst.

Dat geldt ook voor de gearceerde gebieden die op deze kaart zijn weergegeven. Niet het hele gearceerde gebied is nodig, maar kan kansen bieden voor mogelijke functie combinaties van recreatie, landbouw, cultuurhistorie en natuur met een eventueel toekomstige piekberging. Om even een reken voorbeeld te geven. Als je in een gebied ten tijden van een calamiteit 1 m water tijdelijk zou kunnen bergen over een oppervlakte van 1000 ha, dan kun je daarmee 2,5 etmalen lang 50 m3/s water inlaten om er voor te zorgen dat andere gebieden dan nog wel water kunnen afvoeren.